

Hraní s muži mě baví

Když drobná tmavovláška z Vendryně na Ostravsku, skladatelka a pianistka Beata Hlavenková, usedne ke klavíru, získá si respekt i ostrřílených drsných jazzmanů. Nedávno vydala své debutové album Joy for Joel, které natočila ve Spojených státech s místními muzikanty. Ale pokřtila jej Vltavou. Cítí se být více skladatelkou, přesto vystupuje s úspěšným projektem Eternal Seekers a se svou jazzovou kapelou hraje po klubech.

Jste mladá žena v typicky mužském prostředí. Jak se v něm cítíte?

Ze začátku jsem si říkala, že mě neberou, protože jsem ženská. Cítila jsem i určitou ostrážitost. Pamatuju si, jak jsem si šla do klubu U malého Glenu zamířovat, ale oni mě chtěli „vystřnadit“. Hodně jsme se o tom bavily s trumpetistkou Ingrid Jensen, ona je taková ženská od rány a vede o tom dost silné diskuse. Odmítá například pozvání na čistě ženský festival. Pro ni je to pozitivní rasismus. Jednou pořadatelům ženského festivalu řekla, ať uspořádají festival „White men play jazz“.

Pozná se, jestli skladbu hraje žena, nebo muž?

Ženy jsou určitě emotivnější, na druhou stranu i spousta mužů je schopna zahrát velmi emotivně. Ale někdy čistě mužská kapela chrlí jedno sólo za dru-

hým, protože se muzikanti chtějí přebít, a nezbyvá tam žádný prostor pro hudbu. Když si člověk poslechne nahrávku a řekne si, to je fakt super muzika, je jedno, jestli je to muž, nebo žena.

A pokud se na pódiu potkají, není tam trochu jiný náboj?

To rozhodně. Nechci to nazývat sexuální nábojem, ale na pódiu nějaká ženská a mužská přitažlivost funguje. Pomáhá to vytvářet i další úroveň aranže a o to je to zajímavější.

Poslouchají vás při hraní mužští kolegové?

Musí. Já se moc nedám. Mně se naši od malička smáli, že jsem všechny dirigovala. Už na pískovišti. Naštěstí pro mě mám takovou povahu. Samozřejmě mi to přiděluje i problémy, ale zase všechno dostanu, kam chci. Muzikantům, kteří

se mnou hrají, moje „dirigování“ nevadí, aspoň si to myslím. Baví je to se mnou – a mě s nimi taky.

Na konzervatoři jste studovala skladbu vážné hudby. Jak jste se dostala k jazzu?

Jazz mě vždycky lákal, už před konzervatoří jsem raději hrála v souborech než samotná. Příliš mě omezovalo vědomí, že udělám chybu. Byla jsem si ale jistá, že chci hrát. K jazzu mě přivedli na konzervatoři kamarádi – bubeníci, kteří měli oddělení ve sklepě. Už během konzervatoře jsem se snažila něco psát. Ale ještě jsem nebyla schopná improvizovat.

Po studiu jste odjela do Ameriky...

Byli jsme sice s manželem už v Praze, ale v té době v Americe studovali mí kamarádi a říkali nám, abychom to také zkusili. Nás tu nic nedrželo. Během osmi

Foto: Ondřej Petřík (vpravo), foceno v klubu Jazz Dock, Václav Jirásek (vlevo)

měsíců jsme nahráli skladby, udělali test z angličtiny, prodali své věci, staré auto a s dvěma tisíci dolary v kapse jsme vyrazili do Ameriky. Tam jsme si za tisíc koupili auto, zbytek jsme dali za první nájem

saxofonista, který přijel autem, a první útok stačil zaregistrovat cestou z rádia. Vůbec jsem mu nerozuměla, Patrik trochu víc. Naštěstí tam byli i dva Češi, mohli jsme o tom aspoň s někým mluvit.

studentů bakalářského studia. A pak nás ještě vybrali na rezidenční pobyt do Kennedyho centra ve Washingtonu. Zajímavé také bylo zažít kolem sebe přes dvacet výborných muzikantů a v té době lepších

Nic nás tu nedrželo, *tak jsme se sbalili* a odjeli do Ameriky

a zálohu. První rok byl krutý, museli jsme hodně šetřit, ani jsme nikam nechodili.

Z Vendryně přes Prahu až do Ameriky. Byla to velká změna?

Spíš šok. Přiletěli jsme totiž 25. srpna roku 2001. Takže úplně blbě.

Jak jste období 11. září 2001 prožívala?

Samozřejmě špatně. I když jsme mluvili obstojně, na začátku jsme vůbec nerozuměli. Pamatuji si tu hodinu improvizace – učil nás výborný newyorský

A naneštěstí jedna hysterická Polka, která nás strašila Nostradamem, třetí světovou válkou, tím, že už nikdy neuvidíme rodiče. Já se svým negativismem jsem z toho byla v háji, ale Patrik je racionálnější, takže mě z toho dostal.

Kde jste v Americe studovali?

Chodili jsme na University of Massachusetts v Amherstu, na magisterské studium, a zároveň jsme pro školu i pracovali. Já jsem učila základy jazzového pianu, Patrik pomáhal opravovat práce

instrumentalistů, než jsem byla já, ale zase jsem se cítila v kramflecích jako skladatelka. Člověka to někdy posouvá nebo deptá – anebo obojí zároveň.

Určitě jste chodili do jazzových klubů. Liší se jejich atmosféra v něčem ve srovnání s těmi českými?

On už je rozdíl chodit do newyorských klubů a klubů jinde v Americe. V New Yorku je úžasné, že slavní lidé, kteří vyprodávají v Evropě velké haly, tam hrají v malých klubech. Chodili jsme tře-

V Čechách si mnozí myslí, že jazzu nelze porozumět

ba na Kurta Rosenwinkela. To bylo něco, vidět ho na koncertu tři metry od sebe. A rozdíl mezi českými a americkými kluby? Češi chodí na jazz málo, v klubech je hodně cizinců, turistů, kteří ne vždy jdou do klubu poslouchat, což je na atmosféře znát. Mám pocit, že v Čechách převládá obava, že jazz je něco, čemu člověk nemůže porozumět. To v New Yorku do klubů chodí spousta studentů, sedí zaboření v křeslech a soustředěně poslouchají.

V mnoha klubech se dá během koncertů normálně večeřet. Nevadí vám cinkání vidliček?

Mně se zatím nikdy nestalo, že by se někdo ládovoval přímo přede mnou. Ale při představě, že hraju a někdo se těsně přede mnou cpe tortillou – to by mi trochu vadilo. Je to tím, že kluby si chtějí vydělat, proto nabízejí i něco k snědku. Nerozumím však tomu, proč majitelům klubů v Čechách dělá problém napsat cedulku ‚Nemluvte a nekuřte, prosím, během hudební produkce‘. Byly by to vstřícné kroky vůči muzikantům. V newyorských klubech je to běžné.

Vypadá to, že hrát jazz je v Americe jednodušší než u nás. Nepřemýšleli jste o tom, že byste zůstali?

Možná na začátku. Naším snem bylo žít v New Yorku, to město mě fascinuje a třeba by mi to tam vyšlo, ale nechtěla jsem se doprošovat o zelenou kartu. Jednou jsem seděla v parku a viděla jsem tam nějaké americké teenagerky. Ten pohled na ně mi stačil. Najednou jsem si řekla – ne, tady žít nechci.

V New Yorku jste ale nahrála své první album. Proč právě tam?

V New Yorku jsme jenom zkoušeli, nahrávalo se v New Jersey, ve výborném a relativně levném studiu – to byl také jeden z důvodů. Na albu se mnou hrají tamní muzikanti a chtěla jsem se nechat inspirovat newyorskou atmosférou.

Beata Hlavenková (* 1978)

Pianistka, aranžérka a skladatelka studovala kompozici v oblasti vážné hudby na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. V roce 2004 absolvovala University of Massachusetts v USA v oboru kompozice, jazzová kompozice a aranžování. Vedle svých koncertů spolupracuje s řadou významných – a nejen jazzových – hudebníků a skupin, má vlastní jazzové trio, od roku 2005 spolupracuje s Lenkou Dusilovou. S ní a uskupením Clarinet Factory vytvořili originální hudební projekt Eternal Seekers, jejichž stejnojmenné CD bylo vydáno loni. Její sólové album Joy for Joel vyšlo u Animal Music letos na jaře a těší se pochvalným ohlasům ze strany hudební kritiky i široké veřejnosti. www.beatahlavenkova.com

Skladby na nové CD Joy for Joel jste si psala sama. Ovlivnilo vás nějak při skládání mateřství?

Píšu rychleji. Když byl Mathiasovi necelý rok, začali jsme dělat projekt Eternal Seekers. Dávala jsem ho spát na balkon do kočárku. A věděla jsem, že mám pouze hodinku. Také jsem začala vnímat spoustu jiných věcí, jsem přecitlivělá, nemůžu vidět bezprávi, takové věci mě totálně smetou. A i to se pravděpodobně v mé muzice objevuje. Někdy si zase jenom uvědomím, že mám rodinu, že musím něco složit – a taky to jde.

Váš negativismus se ve skladbách také projevuje?

Určitě se to do mé hudby promítá. Vždy tam jsou podvědomě nějaké emoce. Když se cítím špatně, musím se z toho vypsát. Ale naopak to funguje taky. Po šňůře následující po vydání nového alba jsem byla hrozně nabitá od muzikantů, strašně mě to bavilo, navzájem jsme se inspirovali. I když jsem se vracela domů unavená, měla jsem tisíc nápadů.

Vnímají skladatelé intenzivněji?

Myslím, že ano. Mluvila jsem o skládání s mým tátou a on vidí barvy ke každé tónině, například B dur nebo c moll. To já bohužel nemám. Táta na to také musel přijít, ale já zas vnímám jiné dimenze.

Manžel je také hudebník. Mluvíte si vzájemně do práce?

Až moc. Je fajn, že si rozumíme v tom, co děláme. Někdy je to ale těžké, protože máme každý svůj jasný názor. Patrik byl takový můj motor. Pozitivně mě nakopával. Jsme spolu od mých šestnácti let a určitě jsme se za tu dobu změnili a vyspěli. Když jsem se ve dvaceti vdávala, chtěla jsem hrát, ale nehrála jsem. On ovlivnil mou cestu za úspěchem – podporoval mě psychicky. Já jsem jen neustále opakovala, že jsem ženská, že nemůžu hrát jazz. On mi tehdy řekl: ‚Počkej za pár let, budeš hrát s těmi nejlepšími!‘ ■